

MIGRAČNÁ POLITIKA V KONTEXTE ROZHODNUTIA SÚDNEHO DVORA EÚ

MIGRATION POLICY IN THE CONTEXT OF THE JUDGMENT OF THE COURT OF JUSTICE OF THE EU

Peter Hoffmann

ABSTRAKT:

V záujme uplatňovania zásady solidarity a spravodlivého rozdelenia migrantov bolo prijaté na úrovni Európskej únie rozhodnutie o zavedení dočasných opatrení v oblasti medzinárodnej ochrany migrantov v prospech Talianska a Grécka. Slovenská republika a Maďarsko s nevôľou prijali skutočnosť, že rozhodnutie EÚ týkajúce sa premiestnenia migrantov je vykonateľné a dôvody uvedené v žalobe (Slovenská republika a Maďarsko) sú neopodstatnené. Táto skutočnosť bola determinovaná nárastom prílevu migrantov z tretích štátov na územie členských štátov EÚ. V príspevku analyzujeme zodpovednosť členského štátu za plnenie záväzkov vyplývajúce z členstva v Európskej únii a poukazujeme na inštitút solidarity, subsidiarity a proporcionality, ktoré mali vplyv na predmetné rozhodnutie.

ABSTRACT:

In order to implement the principles of solidarity and fair distribution of migrants, a decision has been taken at European Union level to introduce temporary international protection measures for migrants with the intention of relieving Italy and Greece. The Slovak Republic and Hungary with disguise accepted that the EU decision on relocations of refugees is enforceable and the reasons given in the complaint (from Slovakia and Hungary) are unfounded. The decision was determined by an increase in the influx of migrants from third countries into the territory of the EU Member States. In this article, we analyze the responsibility of a Member State for fulfilling the obligations arising from membership in the European Union and point to the institute of solidarity, subsidiarity and proportionality, which affected the decision in question.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: zásady solidarity, právny akt EÚ, rozdelenie migrantov, zodpovednosť členského štátu

KEY WORDS: principles of solidarity, legal act EU, distribution of migrants, responsibility of a Member State

Klasifikácia JEL: F 15, F66, J61

ÚVOD

Proces globalizácie je väčšinou spájaný s rozvojom technológií a ekonomických, obchodných a investičných vzťahov, avšak nesmieme zabúdať, že je spojený aj s migráciou osôb a to nielen legálnou, ale aj nelegálnou. V dôsledku globalizačných zmien sa začala rozrastať aj vlna migrantov z tretích štátov. V danej súvislosti musíme brať na zreteľ aj skutočnosť, že migrácia obyvateľstva je prirodzený jav, ktorý je ovplyvnený kombináciou ekonomických, politických a sociálnych faktorov, a to buď v krajine pôvodu migranta alebo v cieľovej krajine. Migrujúce osoby z tretích štátov využívali rôzne cesty, väčšinou však využívali more a ich destináciou sa stalo Taliansko a Grécko. Migrácia je zapríčinená viacerými dôvodmi ale podstatným dôvodom je vykonávanie pracovnej činnosti za vyššiu mzdu ako v domovskom štáte. [12] Migračná vlna osôb z Afriky, Sýrie. Iraku bola spôsobená najmä vojnovými konfliktami. Z obavy o svoj život opúšťali občania svoj domovský štát a snažili sa nájsť krajinu, ktorá je bezpečná. V záujme konsolidácie medzinárodnej situácie migračnej vlny Európska únia využila svoje právomoci a začala iniciovať prijímanie opatrení, ktoré danú situáciu stabilizujú a zabezpečia medzinárodnú ochranu štátnym príslušníkom tretích štátov. V príspevku analyzujeme rozhodnutie Súdneho dvora EÚ zo 6. septembra 2017 vo veci neplatnosti vydaného Rozhodnutia EÚ č. 2015/1601 z 22. septembra 2015 o zavedení dočasných opatrení v oblasti medzinárodnej ochrany v prospech Talianska a Grécka. (Ú. v. EÚ L 248, 2015) [5] Zároveň poukazujeme na úlohu medzinárodného zmluvného práva a na zodpovednosť plniť záväzky vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy.

PRIJÍMANIE PRÁVNÝCH AKTOV EÚ

Európska únia sa postupne rozširuje a stáva sa z nej významná medzinárodná organizácia. Európska únia je medzinárodným spoločenstvom 28 štátov európskeho kontinentu, t. j. zoskupenie zvrchovaných a suverénnych štátov. [1] Európska únia v záujme napĺňania svojich cieľov prijíma rôzne akty, usmernenia, opatrenia za podpory členských štátov EÚ. Európska únia prijala široké spektrum dokumentov týkajúce sa migračnej politiky. Z týchto právnych aktov vyplývajú práva a povinnosti členským štátom EÚ. Ide najmä o primárnu právnu úpravu EÚ, t.j. Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ)[4], Európsky pakt o pristávaní a azyle, tzv. Štokholmský program a Globálny prístup k migrácii. Každý členský štát EÚ má svoje priority týkajúce sa migračnej politiky, avšak tieto programy musia byť v súlade s cieľmi a úlohami Európskej únie, ako aj s medzinárodnými dohodami. V rámci Európskej únie, kde platia pravidlá – „*Európa bez vnútorných hraníc*“ nie je možné, aby členské štáty realizovali migračnú víziu, azylovú, zahraničnú politiku separátne. Jednou z právomocí inštitúcií Európskej únie je prijímanie právnych predpisov rôznej právnej sily. Európska únia danú činnosť inštitúcií považuje za významnú, pretože prostredníctvom prijímania sekundárnych aktov sa jej darí napĺňať integračné ciele a zároveň sekundárne akty vytvárajú predpoklady pre hlbšiu integráciu. Do štruktúry týchto aktov patria: nariadenia, smernice, rozhodnutia. (čl. 288 Zmluva o fungovaní Európskej únie). Smernice sú považované za právne predpisy, ktoré napomáhajú harmonizovať právne prostredie v členských štátoch EÚ a ktorých podstata spočíva v tom, že predmet úpravy v nich obsiahnutý, je potrebné v stanovenej lehote transponovať do právneho poriadku členského štátu. Slovenská republika transponuje smernice do vnútroštátneho právneho poriadku v požadovanom termíne. Svojou povahou sa nariadenia vyznačujú priamou aplikovateľnosťou a sú záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch. [10] Rozhodnutie je záväzné v plnom rozsahu pre adresáta, ktorému je určené. [11] Osobitosťou týchto právnych predpisov je skutočnosť, že sa vyznačujú nadradenosťou nad slovenskými právnymi predpismi.

Z hľadiska procedurálneho sú právne akty prijímané legislatívnym a nelegislatívnym spôsobom. Legislatívne akty sa prijímajú po ukončení jedného z dvoch legislatívnych postupov stanovených v zmluvách EÚ (riadneho alebo mimoriadneho). Na prijímaní legislatívnych aktov sa podieľajú Komisia, Rada a Európsky parlament. Európska komisia má výhradné právo navrhovať právne akty, tie sú schvaľované v Európskom parlamente systémom viacstupňového čítania. Nelegislatívne akty sa neriadia týmito postupmi a na základe osobitných pravidiel ich môžu prijať inštitúcie EÚ. [6] Nelegislatívne akty sú prijímané z podnetu Európskej komisie iba vtedy, ak to výslovne ustanovuje Zmluva o fungovaní Európskej únie alebo Zmluva o Európskej únii. Nelegislatívne akty prijíma najčastejšie Rada za účasti Európskeho parlamentu (ktorý podáva k navrhovanému aktu poradné stanovisko alebo súhlasné stanovisko) alebo sama bez jeho účasti, ďalej Európska rada so súhlasom Európskeho parlamentu a Komisia. Pravidlá tvorby stanovísk Slovenskej republiky k legislatívnym a nelegislatívnym aktom EÚ dnes upravujú:

- ústavný zákon 397/2004 Z. z. Ústavný zákon o spolupráci Národnej rady Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky v záležitostiach Európskej únie,
- zákon 350/1996 Z. z. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky a
- uznesenie vlády SR č. 884/2007 zo 17.10.2007.

Vzhľadom k tomu, že na úrovni členských štátov by nebolo možné uspokojivo dosiahnuť ciele Európskej únie v oblasti migračnej a azylovej politiky, bolo prijaté v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii (ZEU) rozhodnutie upravujúce podmienky prerozdelenia migrantov z tretích štátov, ktorí sú dočasne usídlení v Taliansku a Grécku. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto rozhodnutie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov. (bod 44 OJ L 248, 24.9.2015)

Rozhodnutie Rady Európskej únie č. 2015/ 1601 o zavedení dočasných opatrení medzinárodnej ochrany v prospech Talianska a Grécka (Ú. v. EÚ L 248, 24.9.2015, s. 80 – 94) bolo prijaté vo väzbe na články :

- a) 78 ods. 3 ZFEÚ (*ak sa jeden alebo viac členských štátov ocitne v núdzovej situácii v dôsledku náhleho prílevu štátnych príslušníkov tretích krajín, môže Rada na návrh Komisie a po konzultácii s Európskym parlamentom prijať dočasné opatrenia v prospech dotknutého členského štátu, respektíve dotknutých členských štátov*),
- b) 80 ZFEÚ (*politiky Únie v oblasti hraničných kontrol, azylu a prisťahovalectva a ich vykonávanie sa majú spravovať zásadou solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti medzi členskými štátmi a právne akty Únie prijaté v tejto oblasti majú obsahovať vhodné opatrenia na uplatnenie tejto zásady*).

Predmetné ustanovenia zakladajú právo inštitúciám EÚ prijímať právne akty. Na základe uvedeného rozhodnutia sú zavádzané dočasné opatrenia v oblasti medzinárodnej ochrany v prospech Talianska a Grécka, s cieľom podporiť ich v lepšom zvládaní núdzovej situácie v dôsledku náhleho prílevu štátnych príslušníkov z tretích štátov do týchto členských štátov EÚ. Dané rozhodnutie sa uplatňuje na osoby, ktoré vstúpili na územie Talianska a Grécka od 25. septembra 2015 do 26. septembra 2017, ako aj na žiadateľov, ktorí vstúpili na územie týchto členských štátov EÚ od 24. marca 2015.(článok 13 ods. 3) Každý členský štát zároveň dostane aj finančnú podporu na vykonanie predmetného rozhodnutia. Podľa Prílohy I. rozhodnutia Slovenská republika má prijať 190 migrantov z Talianska a podľa Prílohy II. rozhodnutia má prijať 612 migrantov z Grécka. Toto dočasné opatrenie možno chápať ako prejav solidarity s iným členským štátom, na území ktorého sa v tom čase nachádzalo viac ako 116 000 migrantov

(Taliansko) [5]. Vláda Slovenskej republiky s nevôľou prijala predmetné rozhodnutie a spolu s Maďarskou republikou podali žalobu na Súdny dvor EÚ 2. a 3. decembra 2015 vo veci neplatnosti už spomínaného Rozhodnutia Rady Európskej únie č. 2015/ 1601 o zavedení dočasných opatrení medzinárodnej ochrany v prospech Talianska a Grécka.

V predmetnej veci je pozoruhodné, že pri oficiálnom hlasovaní na zasadnutí Rady EÚ, Slovensko a Maďarsko sa vyjadrili proti návrhu rozhodnutia. Pridali sa k nim aj zástupcovia Českej republiky a Rumunska. Vzhľadom na to, že išlo o oblasť, ktorá spadá pod vízovú, azylovú a zahraničnú politiku, Slovenská republika zastávala názor, že nebol správne určený právny základ, čím boli porušené procesné pravidlá. Občania z tretích štátov, ktorí v rámci migračnej krízy a mnohokrát aj z obavy o svoj život prišli do Talianska a Grécka potrebujú medzinárodnú ochranu a pomoc. Aj preto Európska únia v záujme rešpektovania práva na dôstojné zaobchádzanie s migrantmi prijala predmetné opatrenie, ktoré ukladá povinnosti členským štátom EÚ.

V kontexte širších súvislostí musíme zdôrazniť, že rozhodnutie sa nevzťahuje na Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Írsko v nadväznosti na články 1 a 2 Protokolu (č. 21) o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie. (Ú. v. EÚ C 83.30.3.2010)

ROZHODNUTIE SÚDNEHO DVORA EÚ

Členské štáty Európskej únie sa v Zmluve o pristúpení k Európskej únii (2004) sa zaviazali, že si budú svedomite plniť svoje záväzky vyplývajúce z členstva v Európskej únii. Jednou z povinností členských štátov je aj dodržiavanie nielen primárnej, ale aj sekundárnej legislatívy EÚ. Podľa ustanovenia v článku 4 ods. 3 ZEÚ, sú členské štáty povinné prijať všetky potrebné opatrenia všeobecnej aj osobitnej povahy, aby zabezpečili plnenie záväzkov vyplývajúcich zo zmlúv a ostatných právnych aktov inštitúcií Európskej únie.[5] V zmysle tejto zásady členské štáty zároveň nesmú prijať žiadne také opatrenie, ktoré by mohlo ohroziť dosiahnutie cieľov Európskej únie.[7]

Súdny dvor Európskej únie je významnou európskou súdnou autoritou, ktorá má sídlo v Luxemburgu. Jeho hlavnou úlohou je vykladať právne predpisy EÚ s cieľom zabezpečiť, aby sa uplatňovali rovnako vo všetkých členských štátoch EÚ a urovnávať právne spory. V dôsledku prijatia rozhodnutia EÚ č.2015/1601 iniciovala Slovenská republika a Maďarsko konanie na Súdnom dvore EÚ vo veci neplatnosti právneho aktu (právne veci C-643/15 a C-647/15).[9] Účastníkmi sporu boli dva členské štáty a Rada EÚ, ktorá mala podporu aj z iných členských štátov (Belgicko, Nemecko, Grécko, Francúzsko, Taliansko, Luxembursko, Švédsko). Zaujímavou skutočnosťou sú fakty, že Slovenská republika na podporu svojej žaloby uvádzala šesť žalobných dôvodov a Maďarsko až desať žalobných dôvodov. Obidva členské štáty EÚ, ktoré boli v pozícii žalobcov navrhovali zrušenie rozhodnutia a zároveň požadovali, aby Rada EÚ uhradila náklady spojené so súdnym konaním.

K predmetnej veci sa vyjadril aj generálny advokát Yves Bot, ktorý vo svojom stanovisku konštatoval, že „*napadnuté rozhodnutie nemožno považovať za legislatívny akt z hľadiska jeho obsahu, keďže Zmluva o fungovaní Európskej únie obsahuje čisto formálny prístup rozlišovania medzi legislatívnymi a nelegislatívnymi aktmi. Za legislatívne akty totiž môžu byť považované len*

akty prijaté legislatívnym postupom (či už riadnym alebo mimoriadnym). Z toho vyplýva, že postupy, akým je postup upravený článkom 78 ods. 3 ZFEÚ, ktoré prebiehajú podobne ako mimoriadny legislatívny postup, avšak ZFEÚ ich tak výslovne neoznačuje, je potrebné považovať za nelegislatívne postupy, ktoré vyústia v prijatie nelegislatívnych aktov. Za týchto podmienok sa generálny advokát domnieva, že toto rozhodnutie predstavuje nelegislatívny akt prijatý na základe článku 78 ods. 3 ZFEÚ. “[8] Súčasný právny systém Európskej únie pripúšťa, že Rada EÚ je oprávnená prijímať opatrenia vo veciach azylovej politiky, ak existujú výnimočné situácie.

Súdny dvor Európskej únie vo svojom rozhodnutí zo dňa 6. septembra 2017 jednoznačne uviedol, že:

- a) *napadnuté rozhodnutie predstavuje nelegislatívny akt, na jeho prijímanie sa nevzťahovali požiadavky na účasť národných parlamentov, ani na verejný charakter zasadnutia a hlasovania Rady (vzťahujúce sa len na legislatívne akty),*
- b) *časový rozsah pôsobnosti napadnutého rozhodnutia (konkrétne od 25. septembra 2015 do 26. septembra 2017) je presne vymedzený, takže nemožno spochybníť jeho dočasnú povahu,*
- c) *sa neuplatnil riadny legislatívny postup a to z dôvodu, že článok 78 ods. 3 ZFEÚ obsahuje požiadavku konzultácie s Európskym parlamentom pri prijímaní opatrenia podľa uvedeného ustanovenia. V tejto súvislosti Súdny dvor konštatuje, že legislatívny postup sa uplatní len v prípade ustanovenia Zmlúv, ktoré na takýto postup výslovne odkazuje. Článok 78 ods. 3 ZFEÚ však neobsahuje žiaden výslovný odkaz na legislatívny postup, takže napadnuté rozhodnutie mohlo byť prijaté v rámci nelegislatívneho postupu, a preto predstavuje nelegislatívny akt. (Citát)*

Vzhľadom k tomu, že išlo o nelegislatívny právny akt na jeho prijímanie sa nevzťahovali požiadavky na účasť národných parlamentov, ani na verejný charakter zasadnutia a hlasovania Rady, ktoré sa aplikujú pri legislatívnych aktoch (vzťahujúce sa len na legislatívne akty). V nadväznosti na uvedené, jednoznačne zastávame stanovisko, že išlo o špecifickú situáciu, o medzinárodnú ochranu osôb a o dočasné riešenie vzniknutej situácie. V zásade išlo o premiestnenie osôb – migrantov, ktorí sa ocitli v ťažkej životnej situácii a o solidaritu členských štátov EÚ

Súdny dvor (výroková časť č.347 C- 643/2015 a C 647/2015) v predmetnej veci rozhodol že žaloby členských štátov sa zamietajú a že tieto štáty znášajú vlastné trovy konania a sú povinní nahradiť trovy konania, ktoré vznikli Rade Európskej únie. [9]

ZÁVER

Krízová situácia v Stredozemí podnietila inštitúcie Európskej únie, aby sa začali zaoberať vážnosťou situácie v tomto regióne a vyzvali na prijatie konkrétnych opatrení solidarity s členskými štátmi. V dôsledku nárastu migrácie bolo prijaté rozhodnutie ako nelegislatívny akt, ktorý vyvolal u niektorých členských štátov nespokojnosť. Prijatie tohto aktu predstavuje ďalší krok vo vývoji azylovej politiky, čím sa zároveň posilňuje aj postavenie Európskej únie. Toto rozhodnutie predpokladá počas obdobia dvoch rokov premiestnenie 120 000 osôb, ktoré jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu, z týchto dvoch členských štátov do iných členských štátov Únie. Ide o opatrenie majúce dočasný charakter. Súdny dvor EÚ sa zaoberal

žalobou dvoch členských štátov EÚ, ktoré odmietli prijať rozhodnutie o tzv. kvótach. Európska súdna autorita jednoznačne na základe dôkladnej analýzy, ktorá mala cca 347 bodov zdôraznila, že ak napadnuté rozhodnutie predstavuje nelegislatívny akt, na jeho prijatie nebolo potrebné stanovisko parlamentov členských štátov EÚ. Z uvedeného vyplýva, že Rada EÚ resp. Rada ministrov v rámci svojich právomocí neporušila pravidlá stanovené úijným právnym poriadkom. Od Slovenskej republiky, ako aj od iných členských štátov sa očakáva, že prijímú všetky potrebné opatrenia súvisiace s prijatím osôb z tretích krajín, najmä sociálne opatrenia a umožnia im integrovať sa do spoločnosti. Integrácia imigrantov do spoločnosti prijímajúcej krajiny je dlhodobý a obojstranný proces, ktorý zahŕňa schopnosť jednotlivca zaradiť sa do spoločnosti za súčinnosti a pomoci iných. Slovenská republika ako členský štát EÚ je povinná podľa článku 4 odsek 3 Zmluvy o Európskej únii uplatňovať princíp lojálnej spolupráce a preto musí správne aplikovať nelegislatívne akty. V danej súvislosti musíme brať na zreteľ, že ide o reguláciu zahraničných migrantov so zámerom maximalizovať jej pozitívne účinky a naopak čo najviac redukovať negatívne dopady na niektoré členské štáty EÚ. Keďže zahraničná migrácia nie je zakázaná, vyžaduje si prijímanie opatrení, ktoré majú humanitárny charakter. Záverom môžeme konštatovať, že migračná politika Slovenskej republiky je priamo ovplyvnená migračnou politikou Európskej únie a Slovenská republika musí prevziať aj zodpovednosť za plnenie medzinárodných záväzkov v nadväznosti na členstvo v Európskej únii.

LITERATÚRA

- [1] Bakytová, J. (2014). Španielsko. členský štát Európskej únie. In Slovenská republika – členský štát Európskej únie. Plzeň Aleš Čeněk. ISBN978-80-7380-520-3. s.17
- [2] Delaneuville, F.(2016). Identita v Európe v ére globalizácie In: Bratislavské právnické fórum 2016 - Spoločná európska identita v kontexte súčasných právnych výziev [elektronický zdroj]. - ISBN 978-80-7160-431-0. - Bratislava : Univerzita Komenského, 2016. - S. 67-72 [online]
- [3] Delaneuville, F.(2017) La contestation de la politique migratoire Européenne par les états du Group de Višegrad / Frédéric Delaneuville In: Education excellence and innovation management through Vision 2020 : From regional development sustainability and competitive economic growth [elektronický zdroj]. - ISBN 978-0-9860419-7-6. - [Norristown, PA] : IBIMA, 2017. - S. 2241-2252
- [4] Európska únia (2010). Zmluva o fungovaní Európskej únie, Ú. v. EÚ C 83 30.3.2010
- [5] Európska únia(2016). Rozhodnutie EÚ č. 2015/1601 z 22. septembra 2015 o zavedení dočasných opatrení v oblasti medzinárodnej ochrany v prospech Talianska a Grécka Ú. v. EÚ L 248, 2015
- [6] Legislatívne a nelegislatívne akty(2018! : https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/types-eu-law_sk
- [7] Nováčková, D.(2017). Ochrana osobných údajov. Manažment podnikania a vecí verejných. Č..5/2017. Bratislava ISSN 1337-0510
- [8] Stanovisko generálneho advokáta C-643/15 a C-647/15 Slovensko a Maďarsko/Rada. file:///C:/Users/lektor/AppData/Local/Microsoft/Windows/INetCache/IE/A8X7P338/cp170088sk .pd. Cit. 4.5.2018

[9] Súdny dvor EÚ(2015) : právna vec C-643/15 a C-647/15.[Cit. 4.3.2018].Dostupné na <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-643/15&language=sk>

[10] Wefersová, J.(2015). Zavádzanie obmedzení v obchodnom styku medzi ruskou federáciou a členskými štátmi EÚ, Manažment podnikania a veci verejných 30. číslo (2015), X. ročník ISSN 1337-0510 s.92

[11] Wefersová at al. (2017). Medzinárodné ekonomické právo. Wolters Kluwer. Praha. ISBN 978-80-7552-530-7. S.23

[12] Wefersová, J. (2016).Rozvoj cestovného ruchu v Rakúsku. In. Európska ekonomická integrácia. Wolters Kluwer, Praha. 2016. ISBN 978-80-7552-497-3, s.311

[13] Zmluva medzi Belgickým kráľovstvom, Dánskym kráľovstvom, Spolkovou republikou Nemecko, Helénskou republikou, Španielskym kráľovstvom, Francúzskou republikou, Írskom, Talianskou republikou, Luxemburským veľkvojvodstvom, Holandským kráľovstvom, Rakúskou republikou, Portugalskou republikou, Fínskou republikou, Švédskym kráľovstvom, Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska (členskými štátmi Európskej únie) a Českou republikou, Estónskou republikou, Cyperskou republikou, Lotyšskou republikou, Litovskou republikou, Maďarskou republikou, Maltskou republikou, Poľskou republikou, Slovinskou republikou, **Slovenskou republikou** o pristúpení Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky k Európskej únii. Zb. z.185/2004.

Kontakt

Mgr.Peter Hoffmann,PhD.

Vysoká škola medzinárodných a verejných vzťahov Praha

Vzdelávací a konzultačný inštitút v Bratislave

Bárdošova 33

Bratislava